SAMOK

Kuulemistilaisuus 29.5.

Sivistysvaliokunta: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta HE 51/2024 vp

Eurooppapolitiikan ja kansainvälisten asioiden asiantuntija

Roosa Veijola

roosa.veijola@samok.fi

puh. 050 389 1012

Yleiset huomiot

- Esitys on ristiriidassa hallitusohjelman sekä Koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton tiekartan 2035 tavoitteiden kanssa saada Suomeen lisää kansainvälisiä osaajia (tiekartassa uusien kv-opiskelijoiden 3-kertaistaminen 2030 mennessä)

- Vaikutukset Suomen houkuttelevuuteen opiskelumaana huolestuttavia

- Yksittäisiä hyviä kirjauksia koskien mm. tilauskoulutusta ja tilapäistä suojelua saavia opiskelijoita

SAMOKin huolet lukuvuosimaksujen täyskatteellistamisesta

- Verrokkimaissa lukuvuosimaksujen korottaminen on vähentänyt hakijamäärää korkeakouluihin useiksi vuosiksi
- OKM:n arvion mukaan kv-opiskelijoiden määrä tippuisi Suomessa noin 43%:lla
- Täyskatteellisuus ohjaa osaa hakijoista valitsemaan jonkin toisen opiskelumaan
    - Suomi menettää kilpailuetunsa
- Maksujen nousu erityisen huolestuttavaa aloilla, joilla Suomessa työvoimapulaa
- Huolena negatiiviset vaikutukset korkeakoulujen perusrahoituksen määrään

SAMOKin huolet hakemuksen käsittelymaksun palauttamisesta

- Mahdollinen kynnys opintoihin hakeutumiselle
- Nähdäksemme maksun asettaminen ei automaattisesti johda puutteellisten hakemusten vähenemiseen
  - vain vähentää hakemusten kokonaismäärää
  - voi myös estää monien hyvien hakijoiden hakemisen suomalaisen korkeakoulutuksen piiriin
- Jos tarkoituksena vähentää hallinnollista työtä, näemme perusteltuna, että sisäänpäässeille opiskelijoille palautettaisiin tämä maksu

SAMOKin huolet lukuvuosimaksujen “kiertämisen” ehkäisemisestä

- Oletettujen tapauksien lukumäärä on alhainen, ja siitä ei pysty erottelemaan, ketkä ovat vaihtaneet oleskelulupaansa välttyäkseen maksuilta
  - kyseenalaista, missä määrin oleskeluluvan vaihtaminen on ongelma
- Työllistymisen sekä avioituminen tai perheen perustamisen yksi suurimmista pitovoimatekijöistä kansainvälisille opiskelijoille jäädä Suomeen
  - tulisi nähdä lähtökohtaisesti positiivisina ilmiöinä sen sijaan, että sille luodaan negatiivisia kannustimia

SAMOKin kiitokset

- Kiitämme tarpeellisesta muutoksesta, jossa tilapäistä suojelua saavat eivät ole jatkossa lukuvuosimaksuvelvollisia
- Esitykset tilauskoulutuksen muutoksista positiivisia ja parantavat opiskelijoiden oikeusturvaa
- Pidämme hyvänä, ettei korkeakoulujen tarvitse periä lukuvuosimaksua tulevilta lukuvuosilta, jos opiskelija on jo maksanut koulutuksen kustannukset

Bonus

- SAMOK peräänkuuluttaa seurantatyöryhmän perustamista muutosten vaikutusten arvioimiseksi
  - samanaikaisesti monia kansainvälisten opiskelijoiden asemaan vaikuttavia lakiesityksiä eri hallinnonaloilla
- Olisi syytä seurata ja arvioida esitettyjen muutosten vaikutuksia
  - kansainvälisten opiskelijoiden määrään
  - kv-opiskelijoiden hyvinvointiin, toimeentuloon ja kokemuksiin opinnoista
  - maahan jäämiseen
  - Suomen houkuttelevuuteen opiskelumaana sekä
  - alakohtaisten koulutusmäärien kehitykseen

samok.fi | @samok_fin

Suomen opiskelijakuntien liitto – SAMOK

Finlands studerandekårers förbund

National Union of Students in Finnish Universities of Applied Sciences